KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 16. november 1999

om Frankrigs statsstøtte til Gooding Consumer Electronics Ltd i forbindelse med overtagelsen af en tidligere Grundig-fabrik i Creutzwald

(meddelt under nummer K(1999) 4230)

(Kun den franske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2000/425/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse artikler, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFORLØB

(1) Gennem artikler i pressen blev Kommissionen opmærksom på den støtte, de franske myndigheder ønskede at indrømme den tidligere Grundig-fabrik i Creutzwald, som er blevet overtaget af Gooding Consumer Electronics Ltd (herefter benævnt »GCE«).

(2) Af de oplysninger, der på Kommissionens anmodning blev fremsendt af de franske myndigheder i tiden mellem den 16. juni 1994 og den 29. marts 1995, og af de dokumenter, der var vedlagt brevet af 5. januar 1995, fremgik det, at en del af støtten reelt var blevet ydet. Der var tale om to gange statsstøtte, én til forskning og udvikling (F & U) og den anden til omstrukturering (også betegnet ledsagende støtte):

a) Den første støtte androg 10 mio. FRF (1,52 mio. ECU). Den blev ydet på grundlag af og under overholdelse af den ordning for elektronikindustrien, som Kommissionen havde godkendt ([1]).

b) Den anden støtte beløb sig til 36 mio. FRF (5,5 mio. ECU). Denne støtte blev betalt af staten med 24 mio. FRF og af de regionale myndigheder med 12 mio. FRF. I begge tilfælde drejer det sig om ad hoc-indgreb.

(3) CGE's køb af den tidligere Grundig-fabrik fandt sted på grundlag af en overtagelsesplan, der blev iværksat den 30. marts 1994, og som var centreret om to mål, nemlig en omstrukturering af virksomheden Gooding Electronique SA (herefter »GESA«), og genoprettelse af virksomhedens rentabilitet på længere sigt. Hovedlinjerne i køberens handlingsplan var: a) en omlægning af produktionen (kvalitetsfjernsyn (mono) og indførelse af satellitmodtagerteknologier, et hastigt ekspanderende marked), b) sikring af en del af produktionen gennem aftale om et vist antal ordrer fra den tidligere aktionær Grundig, c) produktions- og personalenedskæring, d) køb af et populært varemærke, der gjorde det muligt at afsætte en betydelig del af virksomhedens egne produkter, og e) etablering af et distributions- og produktionsnet baseret på Original Equipment Manufacturing (OEM).

(4) I 1994 havde GESA 350 ansatte, hvilket var et fald på 38 % i forhold til de 562 ansatte i den tidligere Grundig-fabrik.

(5) Efter omstruktureringen og for at rationalisere skar GESA produktionskapaciteten ned til omkring 300 000 tv-apparater om året, sammenlignet med Grundigs produktion, som havde været på 578 000 enheder i 1990/91. GCE/GESA kom ind på et europæisk marked, hvor den skønnede produktion ifølge en markedsundersøgelse, som de franske myndigheder forelagde Kommissionen, lå på 16,7 millioner farvefjernsyn i 1993. GCE's markedsandel var således 1,74 % på daværende tidspunkt. Samme år (1993) nåede efterspørgslen på det europæiske marked op på 21,5 millioner apparater.

(6) Den 3. juli og den 25. juli 1995 underrettede de franske myndigheder Kommissionen om, at GESA var trådt i betalingsstandsning den 22. juni 1995. Efterfølgende og senest den 20. oktober 1997 modtog Kommissionen andre oplysninger om virksomhedens situation og om den retslige gældssanering og afvikling af virksomheden.

(7) De franske myndigheder har gentagne gange under undersøgelsen af denne sag anmodet Kommissionen om at tage hensyn til udviklingen i den retslige gældssaneringsprocedure, før den træffer beslutning om indledning af proceduren efter traktatens artikel 88, stk. 2, da en sådan beslutning »kunne vanskeliggøre en eventuel overtagelse af selskabet«.

(8) Tribunal de grande instance (»TGI«) i Metz satte GESA under observation i seks måneder med mulighed for flere forlængelser i henhold til lov nr. 85/98 af 25. januar 1985 om retslig gældssanering og afvikling af virksomheder. Den 16. april 1997 meddelte de franske myndigheder Kommissionen, at TGI den 21. februar

([1]) Kommissionens beslutning blev meddelt de franske myndigheder ved brev af 1. december 1986.

1997 havde afsagt dom om retslig afvikling af GESA. Denne afgørelse blev imidlertid givet opsættende virkning, fordi en køber, den franske koncern Cofidur, havde forelagt et overtagelsestilbud. TGI lod dernæst Cofidur-koncernen overtage GESA's aktiver. Cofidur oprettede et nyt selskab, der ifølge de franske myndigheder er økonomisk helt adskilt fra den tidligere virksomhed.

(9) Den 25. juni 1997 underrettede de franske myndigheder Kommissionen om, at de agtede at yde yderligere støtte til selskabet Cofidur, som havde overtaget GESA's aktiver. På grundlag af undersøgelsen af denne støtte besluttede kommissionen den 25. februar 1998 at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2 ([1]).

(10) Samme dag besluttede Kommissionen at indlede en procedure vedrørende ovennævnte foranstaltninger til fordel for GESA. Ved brev af 22. april 1998 ([2]) underrettede Kommissionen Frankrig om sin beslutning om at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, vedrørende ovennævnte støtte. Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* den 11. juni 1998 ([3]), og Kommissionen opfordrede heri interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede støtte. Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra interesserede parter.

II. BEMÆRKNINGER I FORBINDELSE MED PROCEDUREN EFTER EF-TRAKTATENS ARTIKEL 88, STK. 2

Kommissionens begrundelse for at indlede proceduren

(11) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren er baseret på følgende grunde:

a) Det var ikke muligt at fastslå, om den af GCE foreslåede foranstaltning var i overensstemmelse med »Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder« ([4]) (herefter »Fællesskabets rammebestemmelser«), fordi det ikke havde kunnet godtgøres, at den forelagte omstruktureringsplan inden for en rimelig tidsfrist ville kunne sikre virksomhedens overlevelse på længere sigt. Kommissionen nærede således tvivl med hensyn til den realistiske karakter af nogle af de forudsætninger, som vurderingen af de fremtidige driftsvilkår og budgetoverslagene var baseret på, hvilket kunne sætte spørgsmålstegn ved de positive resultater, selskabet forventedes at opnå efter omstruktureringen. Det var derfor ikke muligt at drage nogen konklusioner vedrørende troværdigheden af budgetoverslagene for de tre kommende regnskabsår eller af den likviditetsoversigt og finansieringsplan, som de franske myndigheder har forelagt.

b) Det var ikke godtgjort, at kriteriet vedrørende forhindring af uberettigede konkurrencefordrejende virkninger var opfyldt i det markedssegment, hvor GESA havde planlagt at sætte ind, nemlig kvalitetsfjernsyn (mono) med 37-55 cm-skærme, eftersom produktionen ifølge omstruktureringsplanen skulle fordobles.

c) Omstruktureringsplanen kunne ikke gennemføres på grund af alvorlige problemer med komponentleverancer og andre vanskeligheder, som GESA stødte ind i. I modsætning til de franske myndigheder mener Kommissionen, at de vanskeligheder, virksomheden stødte på, var af intern karakter, dvs. at ansvaret herfor må tilskrives virksomheden. Kommissionen betvivlede desuden aktionærens reelle vilje til at gennemføre den udarbejdede redningsplan. Kommissionens tvivl bekræftedes af, at den støtte på 10 mio. FRF, der blev ydet som led i ordningen for elektronikindustrien, ikke kunne udbetales, selv om forskningsarbejdet var afsluttet, fordi selskabet ikke indgav de nødvendige administrative attester til de kompetente myndigheder.

d) De franske myndigheder synes ikke at have undersøgt den økonomiske situation for GCE-koncernen, som er aktionær i GESA. Det faktum, at GCE ikke længere eksisterer, kunne være et tegn på, at virksomhedens økonomiske soliditet ikke var tilstrækkelig til at sikre dens overlevelse. Dette indebar, at det ikke længere forekom muligt, at de i Fællesskabets rammebestemmelser fastsatte betingelser kunne opfyldes.

Bemærkninger fra Frankrig

(12) Frankrig har ved breve af 20. maj og 18. juni 1998 fremsendt sine bemærkninger til Kommissionen.

(13) De franske myndigheder afviste Kommissionens tvivl med hensyn til de prognoser, som genopretningen af virksomhedens rentabilitet var baseret på. Ifølge de franske myndigheder forekom vurderingerne således ikke at være urealistiske, for så vidt som markedet for små tv-apparater ekspanderede som følge af den stadig mere markante tendens til, at husstandene indkøbte flere tv-apparater. Endvidere gik strategien ud på at erstatte en del af den asiatiske import, hvilket var en opfølgning af massedistributionsvirksomhedernes udtrykkelige efterspørgsel.

(14) Ifølge de franske myndigheder kan stigningen i omsætningen på over 80 % i perioden 1994-1996 forklares med den meget beskedne omsætning i det første år (1994) sammenlignet med Grundig-fabrikkens omsætning. De understreger desuden, at GESA's problem ikke var manglende ordrer, men problemer med at efterkomme dem på grund af udefrakommende vanskeligheder, som virksomheden stødte på i denne periode. Stadig ifølge de franske myndigheder skyldtes disse vanskeligheder mangel på komponenter, bl.a. på katodestrålerør som følge af en erhvervsulykke hos en af GESA's vigtigste leverandører.

([1]) EFT C 198 af 24.6.1998, s. 12.
([2]) SG(98) D/3213.
([3]) EFT C 179 af 11.6.1998, s. 9.
([4]) EFT C 368 af 23.12.1994, s. 12.

(15) Den forventede begrænsning af GESA's produktionsomkostninger var baseret på udviklingen af det nye G 1000-chassis, der var yderst fleksibelt og let kunne tilpasses de forskellige europæiske standarder. Forventningerne var desuden baseret på et effektivt og gennemautomatiseret produktionsudstyr, der var tilpasset fremstillingen af et langt mere integreret chassis end de asiatiske konkurrenters i dette markedssegment.

(16) For at få fuldt udbytte af automatiseringen krævedes der en stor produktionsmængde. Dette mål kunne ikke nås på grund af problemer med komponentleverancerne og manglende mulighed for at anvende varemærket Continental Edison. De franske myndigheder anfører i den forbindelse, at andre forbrugerelektronikvirksomheder i samme periode ligeledes havde valgt at øge deres europæiske produktion af tilsvarende produkter og mindske importen af disse produkter fra asiatiske lande.

(17) De franske myndigheder afviser Kommissionens argumenter om, at støtten har kunnet medføre konkurrencefordrejninger mellem fællesskabsproducenterne. GESA søgte således ikke at komme ind på markedet for europæiske producenters produkter i den højeste prisklasse (med undtagelse af den produktion, der fremstilledes for Grundigs regning), men derimod på markedet for produkter i den laveste prisklasse, som hovedsagelig importeredes fra Asien, og som kun i beskedent omfang produceredes i Fællesskabet.

(18) De franske myndigheder bestrider, at de ikke i tilstrækkeligt omfang har undersøgt den økonomiske situation hos GCE-koncernen, som ikke var særlig kendt i Frankrig på overtagelsestidspunktet, da det var et mellemstort firma, som ikke gjorde sig gældende på det franske marked. Frankrig hævder at have foretaget de nødvendige undersøgelser for at forsikre sig om GCE's sunde økonomiske situation. Disse undersøgelser viste, at det britiske selskab havde et godt renommé baseret på bl.a. dets position på et ekspanderende marked (især satellitmodtagelse), dets leders og hovedaktionærs personlige omdømme og dets forretningsforbindelser med Grundigkoncernen.

(19) Frankrig deler derimod Kommissionens tvivl med hensyn til den reelle vilje hos GCE's aktionærer til at gennemføre den udarbejdede redningsplan. Aktionærerne har således ikke opfyldt samtlige deres forpligtelser, bl.a. løftet om at diversificere aktiviteterne i Creutzwald. Overførslen af produktionen af satellitmodtagere var et vigtigt element i planen, som kunne have øget fabrikkens produktionsmængde betydeligt.

(20) Aktionærernes adfærd medførte desuden en begrænsning af de ressourcer, der var til virksomhedens rådighed, eftersom det medførte, at støtten til F&U ikke kunne udbetales, og selskabet ikke kunne rejse det banklån på 53 mio. FRF, der var regnet med i omstruktureringsplanen. Og hvad der er endnu alvorligere, er en formodning om misbrug af støttemidler.

(21) De franske myndigheder konkluderer, at årsagen til virksomhedens vanskeligheder hovedsagelig ligger i aktionærernes exceptionelle og uforudsigelige adfærd, og at et sammenfald af ugunstige omstændigheder (taget hver for sig drejer det sig om, at virksomheden har begået fejl i bestillingerne og manglen på visse elektroniske komponenter og katodestrålerør) forværrede effekten af hver enkelt af de ikke-forudsigelige omstændigheder og skabte et alvorligt handicap for GESA. Den manglende gennemførelse af omstruktureringsplanen skulle således skyldes udefrakommende faktorer.

III. VURDERING AF FORANSTALTNINGERNE

(22) Den ledsagende støtte til GESA udgør statsstøtte efter EF-traktatens artikel 87, stk. 1, fordi de pågældende tilskud giver GESA mulighed for at påbegynde en omstrukturering af virksomheden, uden at denne skal bære samtlige omkostninger i forbindelse hermed, således som enhver anden virksomhed i en normal markedssituation skulle have gjort.

(23) Som anført i forbindelse med indledningen af proceduren er den europæiske fjernsynssektor udsat for en voldsom konkurrence, der skyldes et stadigt prisfald og en stor import fra tredjelande. Ifølge de oplysninger, som Kommissionen råder over, var Frankrigs andel i handlen inden for Fællesskabet med farvefjernsyn i gennemsnit på 18,7 % i 1992, 19,05 % i 1993, for derefter at falde til 15,7 % i 1996. Frankrig havde et underskud på handlen med tv-apparater inden for Fællesskabet i hele perioden 1992-1996, bortset fra 1993, hvor der var et mindre overskud.

(24) Kommissionen beklager, at den franske regering ikke har anmeldt omstruktureringsstøtten så betids, at Kommissionen fik mulighed for at udtale sig herom i medfør af EF-traktatens artikel 88, stk. 3. Ved ikke at anmelde denne foranstaltning har de franske myndigheder tilsidesat deres forpligtelser i henhold til traktaten. De samme forpligtelser er på ny blevet tilsidesat, da den franske regering besluttede at udbetale den lovede støtte, uden at Kommissionen havde udtalt sig om støttens forenelighed med fællesmarkedet. Den omhandlede støtte er derfor ulovlig.

(25) Støtten kan ikke betragtes som forenelig med fællesmarkedet på grundlag af undtagelserne i traktatens artikel 87, stk. 2, da den ikke udgør en støtte af social karakter til enkelte forbrugere og ikke har til formål at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder. Heller ikke undtagelsen i artikel 87, stk. 2, litra c), finder anvendelse.

(26) Støtten kan heller ikke betragtes som forenelig med fællesmarkedet på grundlag af artikel 87, stk. 3, litra a), b) og d). Støtten tager således ikke sigte på at fremme den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse som omhandlet i artikel 87,

stk. 3, litra a), i overensstemmelse med Kommissionens meddelelse vedrørende metoden for anvendelse af EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), på regionalstøtte ([1]). Støtten har heller ikke til formål at fremme et vigtigt projekt af fælleseuropæisk interesse, afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi eller at fremme kulturen og bevarelsen af kulturarven.

(27) Undersøgelsen af den omhandlede støttes forenelighed med fællesmarkedet skal derfor begrænses til en undersøgelse af støttens forenelighed med undtagelsen i artikel 87, stk. 3, litra c), på grundlag af Fællesskabets rammebestemmelser.

(28) Ifølge Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder kan Kommissionen godkende en støtte til udviklingen af visse erhvervsgrene, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse, og forudsat at visse betingelser er opfyldt. For at en støtte skal kunne godkendes af Kommissionen, må omstruktureringsplanen opfylde alle de almindelige betingelser, herunder genoprettelse af virksomhedens rentabilitet på længere sigt, forhindring af uberettigede konkurrencefordrejende virkninger, støtte i forhold til omstruktureringsomkostninger og -fordele og fuldstændig gennemførelse af omstruktureringsplanen.

(29) Indledningen af proceduren var imidlertid begrundet med, at disse betingelser på grundlag af de oplysninger, Kommissionen havde modtaget, ikke syntes at være fuldt ud opfyldt.

(30) Indledningsvis bemærkes det, at den omstruktureringsplan, der blev iværksat i forbindelse med GCE's overtagelse af Grundig-fabrikken den 30. marts 1994 for en treårig periode, ikke har kunnet gennemføres, som det fremgår af betalingsstandsningen den 22. juni 1995. Ifølge de franske myndigheder kan GESA's betalingsstandsning lidt over et år efter iværksættelsen af omstruktureringsplanen imidlertid ikke opfattes som et bevis på, at vurderingen af de fremtidige driftsvilkår og budgetoverslagene var urealistiske på det tidspunkt, hvor støtten indrømmedes. Kommissionen skal derfor undersøge planens overensstemmelse med betingelserne i Fællesskabets rammebestemmelser på det tidspunkt, hvor køberen forelagde beslutningen om at investere i den tidligere Grundig-fabrik for de franske myndigheder.

Forekomsten af en omstruktureringsplan, der bygger på realistiske forventninger om genoprettelse af virksomhedens rentabilitet

(31) Ifølge de franske myndigheder var muligheden for at genoprette GESA's rentabilitet inden for en rimelig frist baseret på realistiske vurderinger. Som anført af Kommissionen ved indledningen af proceduren regnede man med en stigning i omsætningen på over 80 % i perioden1994-1996. En sådan udvikling var ifølge de franske myndigheder baseret på en yderst beskeden referenceomsætning, dvs. et meget lavt produktionsniveau i forhold til den tidligere Grundig-fabriks.

(32) GESA's produktionskapacitet blev skåret ned til 300 000 enheder om året. Grundigs ordrer til GESA sikrede opretholdelsen af denne virksomheds fulde aktivitet i 1994, nemlig 160 000 apparater og forskellige underentrepriser. På baggrund af den fremherskende tendens til stigende produktion af små apparater kalkulerede planen med en forøgelse af produktionsmængden for at opfylde efterspørgslen i dette segment.

(33) Kommissionen bemærker, at en sådan produktionsforøgelse var en afgørende forudsætning for at sikre projektets levedygtighed, da automatiseringen af produktionsprocessen nødvendiggjorde et højt produktionsniveau for at sikre rentabiliteten. Ved en fordobling af produktionen på to år ville produktionsniveauet have været det samme som Grundig-fabrikkens, ca. 500 000 apparater i 1992-1993 (og tæt ved 600 000 året før), oven i købet i segmentet for små formater, som ekspanderer mere end det segment, hvor Grundig-fabrikken tidligere opererede (store formater).

(34) Frankrig begrunder den valgte strategi med at trænge ind på markedet for små formater, som siden begyndelsen af 1990'erne havde været præget af en voldsom priskrig mellem de største producenter, med, at det gradvis bliver gængs praksis at have flere tv-apparater i husstandene. Denne markedstendens for årene 1993-1995 bekræftes af Panorama of EC Industry 1997, ifølge hvilken størstedelen af de apparater, der bliver solgt, enten erstatter gamle apparater eller fungerer som husstandens andet apparat.

(35) GESA's strategi var baseret på en eksplicit efterspørgsel fra massedistributionsvirksomhederne. Disse efterspurgte lokale kilder med fleksibilitet i produktionen af konkurrencedygtige kvalitetsprodukter, der kunne erstatte produkter i den laveste prisklasse fra asiatiske lande. Ifølge de franske myndigheder ønskede massedistributionsvirksomhederne at erstatte denne mere eller mindre pålidelige asiatiske produktion, der indebar en kostbar eftersalgsservice, og hvis leveringsfrister ikke længere var tilpasset den svingende efterspørgsel.

(36) Eftersom der var tale om en eksplicit efterspørgsel fra massedistributionsvirksomhederne og dermed om en vigtig afsætningskanal (en tredjedel af markedet i 1993), var det berettiget at forvente en stærk stigning i salget. Hertil kommer, at i 1993 udgjorde produktionen af tv-apparater af lille format kun halvdelen af den europæiske efterspørgsel i dette segment (4,1 millioner producerede apparater sammenholdt med en efterspørgsel på 8,3 millioner) ([2]), for så vidt som størstedelen af den europæiske import gjaldt dette segment.

([1]) EFT C 282 af 26.10.1995, s. 11.

([2]) *Kilde*: Grundig.

(37) Den samme strategi blev i øvrigt fulgt af en række mellemstore europæiske producenter, bl.a. Kasui i Frankrig, Mivar, Formenti og Imperial i Italien og Elbe i Spanien. Man må derfor konkludere, at GESA's valg ikke forekommer unormalt, eftersom den samme strategi fulgtes af producenter af sammenlignelig størrelse i andre medlemsstater.

(38) At det var en velbegrundet strategi, blev hurtigt bekræftet, idet GESA overbeviste de europæiske massedistributionsvirksomheder med sit G 1000-chassis, der var et gedigent produkt, som kunne tilpasses alle de europæiske standarder, og ved sin kapacitet til hurtigt at efterkomme efterspørgslen på et marked, der var blevet sæsonbetonet. Det er således ikke manglen på ordrer, der var virksomhedens handicap, men derimod problemer med at efterkomme dem på grund af leveringsvanskeligheder.

(39) I forbindelse med indledningen af proceduren bemærkede Kommissionen, at GESA havde til hensigt at producere tv-apparater til særligt konkurrencedygtige priser, som var sammenlignelige med de asiatiske produkter. Kommissionen udtrykte tvivl om selskabets mulighed for at opnå et omkostningsniveau, navnlig hvad angår omkostninger til arbejdskraft, der var sammenligneligt med den importerede produktions omkostningsniveau.

(40) I forbindelse med proceduren har Frankrig præciseret, at selskabets mål ikke var at opnå samme produktionsomkostningsniveau som de asiatiske producenter. Massedistributionsvirksomhederne, der traditionelt eftersøger lave priser, accepterer udtrykkeligt en relativ merbetaling for de europæiske produkter i den udstrækning, deres højere kvalitet og bedre leveringsvilkår gør det muligt at opretholde samme fortjenstmargen som for de importerede produkter. Som følge af det mindre behov for eftersalgsservice og kapaciteten til at efterkomme en særdeles konjunkturbestemt efterspørgsel og samtidig reducere reservelagrene er det rent faktisk muligt at udligne en mindre ekstrabetaling.

(41) Sænkningen af GESA's produktionsomkostninger var desuden baseret på udviklingen af det nye G 1000-chasis og på et fuldt automatiseret produktionsudstyr, der var tilpasset fremstillingen af et chassis, som var langt mere integreret end de asiatiske konkurrenters i dette markedssegment. For at få fuldt udbytte af automatiseringen og dermed reducere lønomkostningerne krævedes der selvsagt en betydelig produktionsmængde, hvilket ikke har kunnet opnås på grund af de ovennævnte forsyningsvanskeligheder.

(42) På baggrund af ovenstående finder Kommissionen, at budgetoverslagene var baseret på realistiske forudsætninger i kraft af udnyttelsen af en stærkt ekspanderende niche af det pågældende marked. Den planlagte genopretning af selskabet over tre regnskabsår var også tilstrækkelig sammenhængende, med tilstrækkelig progression i foranstaltningerne og baseret på strukturforbedringer (diversificering i vækstsegmenterne, køberens tilførsel af nye teknologier, nedsættelse af arbejdskraftsomkostningerne i forhold til omsætningen, konstante investeringer i forskning og udvikling) til at være troværdig og sikre selskabets overlevelse. Efter planen skulle driftsresultatet forbedres, således at det efter omstruktureringen nåede op på 5,2 % af omsætningen før skat og 1,4 % efter skat.

(43) I finansieringsplanen kalkuleredes der desuden med en sund likviditetssituation og en klart positiv cashflow i 1996, hvor omstruktureringen skulle være fuldt gennemført. Forholdet mellem gæld og egenkapital ville normaliseres efter forøgelsen af egenkapitalen allerede i de første omstruktureringsår. Egenkapitalens rentabilitet var beregnet til omkring 15 % ved omstruktureringsplanens afslutning.

(44) Hertil kommer, at regnskabsåret 1994 afsluttedes med positive nettoresultater, hvorimod omstruktureringsplanen regnede med et negativt resultat. Det skal understreges, at dette resultat alene opnåedes på grundlag af de ordrer, som Grundig havde forpligtet sig til at placere hos GESA.

(45) Rammebestemmelsernes kriterium vedrørende genopretelse af virksomhedens rentabilitet på længere sigt er således opfyldt i den omstruktureringsplan, som køberen af den tidligere Grundig-fabrik forelagde.

Forhindring af uberettigede konkurrencefordrejende virkninger

(46) Som Kommissionen bemærkede i forbindelse med indledningen af proceduren var det, bl.a. i betragtning af virksomhedens omkostningsmål, rimeligt at antage, at GESA's produktion ville erstatte de øvrige EF-producenters produktion og ikke importen fra tredjelande. Det var således ikke udelukket, at støtten kunne medføre en uberettiget konkurrencefordrejning.

(47) Kommissionen konstaterer imidlertid, at GESA ikke søgte at trænge ind på de europæiske producenters marked for tv-apparater i den højeste prisklasse, med undtagelse af de produkter, der fremstilledes for Grundigs regning, men derimod på markedet for produkter i den lave prisklasse, primært de, der importeredes fra Asien. Produktionen for Grundig skulle i øvrigt holdes på et stabilt niveau. Endvidere var det ikke GESA's mål at opnå samme lave produktionsomkostninger som de asiatiske producenter, men et omkostningsniveau, der var sammenligneligt under hensyn til kvalitetsforskellen.

(48) Massedistributionsvirksomhedernes efterspørgsel efter GESA's produkter skyldes kvaliteten og ikke støttens eventuelle indvirkning på den endelige salgspris. I betragtning af, at massedistributionsvirksomhederne udtrykkeligt var rede til at acceptere en merpris for kvalitativt bedre produkter, er det rimeligt at antage, at GESA's produktion ville have erstattet importen fra tredjelande og ikke de europæiske konkurrenters produktion. Ingen af konkurrenterne har i øvrigt i forbindelse med den igangværende procedure fremsat bemærkninger om, at formålet med støtten til GESA skulle være at finansiere en strategi, som kunne skade deres konkurrenceevne.

(49) Denne tendens kunne med rimelighed forventes at vinde større udbredelse i betragtning af, at den europæiske efterspørgsel efter fjernsyn i små formater var langt større end den europæiske produktion (en forskel på 4 millioner). Ifølge de franske myndigheders oplysninger valgte andre store forbrugerelektronikvirksomheder som Sanyo og Sharp i samme periode at øge deres europæiske produktion af tilsvarende produkter og mindske importen fra asiatiske lavtlønslande til fordel for udnyttelsen af de konkurrencemæssige fordele ved et højt automatiseret produktionsudstyr og højere kvalitet, hvormed de samtidig kunne undgå told og antidumpingafgifter.

(50) I betragtning, af at den planlagte forøgelse af produktionen af denne type produkter ikke risikerede at foregå på bekostning af fællesskabsproduktionen, men snarere ville medføre en delvis erstatning af importen fra tredjelande, mener Kommissionen, at betingelsen vedrørende forebyggelse af uberettigede konkurrencefordrejende virkninger er opfyldt.

(51) Kommissionen bemærker ligeledes, at fabrikkens produktionskapacitet blev nedskåret betydeligt ved overtagelsen. I betragtning af den forventede produktionsstigning var det ikke udelukket, at produktionskapaciteten ligeledes kunne øges. I overensstemmelse med rammebestemmelserne mener Kommissionen imidlertid ikke, at det på grundlag af de foreliggende oplysninger var berettiget at kræve, at der ved omstruktureringsperiodens afslutning skulle være sket en kapacitetsbegrænsning, eftersom der på tidspunktet for udarbejdelsen af omstruktureringsplanen ifølge den markedsundersøgelse, de franske myndigheder har forelagt Kommissionen, ikke var tale om strukturel overkapacitet i det segment, GESA sigtede mod.

Støtte i forhold til omkostningerne

(52) Stadig ifølge Fællesskabets rammebestemmelser skal støtten stå i forhold til omstruktureringsomkostninger og -fordele. Støttemodtagerne vil derfor normalt skulle yde et betydeligt bidrag til omstruktureringsprogrammet af egne midler eller gennem finansiering udefra på markedsvilkår. I det foreliggende tilfælde andrager støtten 46 mio. FRF, heraf 10 mio. i henhold til den ordning for elektronikindustrien, som Kommissionen havde godkendt. Derudover skulle overtagelsestransaktionen finansieres ved et kapitalindskud på 80 mio. FRF, som blev indskudt af aktionæren GCE, og 75 mio. FRF til finansiering af velfærdsplanen. Den samlede transaktionsfinansiering var således på 201 mio. FRF. Omstruktureringsstøtten udgør 18 % af de samlede omkostninger. Det offentlige tilskud forekommer således at stå i et rimeligt forhold til de samlede overtagelsesomkostninger, der for en stor del blev afholdt af private virksomheder.

Fuldstændig gennemførelse af omstruktureringsplanen

(53) Ifølge de franske myndigheder er afviklingen af GESA den 22. juni 1995 på ingen måde til hinder for en positiv vurdering af foreneligheden med fællesmarkedet af den statsstøtte, der blev indrømmet i 1994. Eftersom det ifølge Fællesskabets rammebestemmelser kræves, at omstruktureringsplanen gennemføres fuldt ud, er det nødvendigt at undersøge årsagerne til, at dette ikke var tilfældet for GESA's vedkommende.

(54) Kommissionen tager i den forbindelse til efterretning, at forskellige faktorer har vanskeliggjort gennemførelsen af omstruktureringsplanen. Det drejer sig mere præcist om den manglende mulighed for at efterkomme ordrerne på grund af mangel på elektroniske komponenter og katodestrålerør, og om den manglende mulighed for at benytte varemærket Continental Edison.

(55) Kommissionen mener ud fra de forklaringer, de franske myndigheder har givet, at problemerne med komponentleverancerne i det første regnskabsår til dels kan betragtes som udefrakommende hindringer, som ikke var forudsigelige, men skyldtes leveringsproblemer hos en af de største leverandører. Thomson afbrød således uden varsel leveringen af katodestrålerør. I betragtning af betydningen af denne komponent, som tegner sig for omkring en tredjedel af de samlede omkostninger, og dens tekniske sammenhæng med det elektroniske chassis, som ikke gør det muligt hurtigt at skifte leverandør, medførte forsyningsstoppet et betragteligt fald i GESA's produktion. Den franske regering gør i øvrigt gældende, at konkurrerende virksomheder heller ikke var i stand til at forudse denne risiko for leveringsproblemer, det gælder bl.a. Daewoo, som havde oprettet en fjernsynsfabrik i Moselle samtidig med GESA.

(56) Kommissionen mener til gengæld, at de »fejl i bestillingerne«, der blev begået af virksomheden, og som de franske myndigheder har erkendt i forbindelse med undersøgelsen af den omhandlede støtte, skyldtes interne faktorer, som må tilskrives aktionærerne. Disse fejl har haft en multiplikatorvirkning på den ovennævnte forsyningsknaphed.

(57) GESA kunne mod forventning ikke benytte varemærket Continental Edison, som ellers ville have givet mulighed for afsætning af en betydelig produktion på grund af dette mærkes renommé. Dette problem skyldtes langvarige forhandlinger mellem GESA og den tidligere varemærkeindehaver, Thomson SA, om mængden af tv-apparater, som GESA havde tilladelse til at sælge under dette varemærke. Ved indledningen af proceduren bemærkede Kommissionen, at forhandlinger om klausuler af denne art var klassiske og dermed forudsigelige. De franske myndigheder erkender dette, men betragter det som noget yderst usædvanligt, at vanskeligheder i forbindelse med forhandlingerne benyttedes af den tidligere varemærkeindehaver som påskud for at afvise at undertegne kontrakten i flere måneder. Stadig ifølge de franske myndigheder var det ikke forudsigeligt, at den anden part ville anvende denne klausul til et andet formål end det forudsete. Forhandlingerne afsluttedes rent faktisk først efter GESA's betalingsstandsning i august 1995, dvs. da denne virksomheds situation allerede var prekær. Kommissionen mener imidlertid, at GCE ikke har udfoldet egentlige bestræbelser på at få afsluttet forhandlingerne i tide og dermed få mulighed for at anvende varemærket Continental Edison.

(58) Endelig medførte køberens manglende opfyldelse af de løfter, der blev givet i forbindelse med omstruktureringsplanen, en begrænsning af de ressourcer, der var til rådighed for virksomheden. Aktionærerne har hverken diversificeret aktiviteterne eller overført produktionen af satellitmodtagere til Creutzwald. Desuden kunne den støtte til F&U (10 mio. FRF), der blev ydet på grundlag af og under overholdelse af en ordning, der var godkendt af Kommissionen, ikke udbetales, selv om forskningsarbejdet var afsluttet, fordi selskabet ikke indgav de nødvendige bilag. Hertil kommer, at selskabet ikke kunne rejse det banklån på 53 mio. FRF, der var regnet med i finansieringsplanen, fordi aktionærerne afviste at indgive de koncernregnskaber, som bankerne krævede. På denne måde ville det ikke være GCE Ltd's formodede insolvens, der var årsag til GESA's betalingsstandsning, men derimod moderselskabets tavshed om koncernens økonomiske situation.

(59) Finansierings- og omstruktureringsplanen forudsatte således, at aktionærerne opfyldte deres forpligtelser. De franske myndigheder nærer mistanke om misbrug af støttemidler, og der er nu indledt en retsundersøgelse heraf. Ifølge oplysninger i pressen på det pågældende tidspunkt skulle der være sket store finansielle overførsler fra GESA til selskaberne i GCE-koncernen. Ifølge de samme kilder skulle retsvæsenet bl.a. være interesseret i at efterforske anvendelsen af de offentlige støttemidler, som GESA havde modtaget.

(60) De franske myndigheder bekræfter den tvivl, som Kommissionen gav udtryk for i forbindelse med indledningen af proceduren med hensyn til den reelle vilje hos GCE's aktionærer til at overholde den udarbejdede plan. Aktionærernes adfærd var således, hvad enten den skyldes eksterne eller interne faktorer, på ingen måde forudsigelig, og den har ødelagt enhver mulighed for at sikre produktionsstedets overlevelse, stik imod de franske myndigheders ønske. Aktionærernes adfærd udgør således det nøgleelement, der forklarer, hvorfor omstruktureringsplanen ikke har kunnet gennemføres.

(61) I den forbindelse har de franske myndigheder forsikret Kommissionen om, at de har foretaget alle de nødvendige undersøgelser for at fastslå GCE's økonomiske situation. Ifølge disse undersøgelser var der intet i de relevante forretningskredse, herunder i specialiserede bureauer, som kunne give anledning til at tro, at GCE var i krise. Det ser ud til, at selskabet havde et godt renommé, der bl.a. skyldtes dets position på et ekspanderende marked, dets leders og hovedaktionærs personlige omdømme og dets forretningsforbindelser med Grundig-koncernen.

(62) Den tvivl, som Kommissionen gav udtryk for i forbindelse med indledningen af proceduren med hensyn til den reelle vilje til at overholde den udarbejdede plan, bekræftes imidlertid af den usædvanlige adfærd hos GESA's hovedaktionær, GCE-koncernen.

IV. **KONKLUSIONER**

(63) På baggrund af ovenstående konkluderer Kommissionen, at omstruktureringsplanen for GESA var troværdig, baseret på realistiske forudsætninger med hensyn til de fremtidige driftsvilkår, og at den gjorde det muligt at genoprette virksomhedens rentabilitet på længere sigt. Gennemførelsen af omstruktureringsplanen var derimod en fiasko, som førte til virksomhedens betalingsstandsning. Årsagerne hertil skal dels findes i eksterne faktorer, såsom lejlighedsvise leveranceafbrydelser, men først og fremmest i den manglende overholdelse af de forpligtelser, køberen havde indgået med hensyn til finansiering og diversificering af produktionsvirksomheden. Det er ensbetydende med manglende opfyldelse af en af de almindelige betingelser, der er fastsat i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder, nemlig kravet om at virksomheden gennemfører omstruktureringsplanen fuldt ud.

(64) Af ovennævnte årsager kan den støtte på 36 mio. FRF, som de franske myndigheder har ydet til GESA, ikke omfattes af undtagelsen i EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), i henhold til Fællesskabets rammebestemmelser.

(65) Når der er ydet støtte, der er uforenelig med fællesmarkedet, skal Kommissionen (jf. Domstolens dom af 12. juli 1973 i sag 70/72, Kommissionen mod Tyskland [1], dom af 24. februar 1987 i sag 310/85, Deufil GmbH mod Kommissionen [2], og dom af 20. september 1990 i sag C-5/89, Kommissionen mod Tyskland [3]) kræve, at medlemsstaten søger ulovligt ydet støtte tilbagebetalt. Tilbagesøgning af en ulovligt udbetalt statsstøtte er nødvendig for at genoprette den oprindelige situation og afskaffe de økonomiske fordele, som modtagerne af den uretmæssigt ydede støtte har nydt godt af siden den dato, hvor støtten blev ydet.

(66) Tilbagebetalingen af støtten skal ske i overensstemmelse med procedurerne og bestemmelserne i fransk ret. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, hvor støtten blev ydet, og indtil den er tilbagebetalt. Renterne beregnes i forhold til markedsrenten med den referencesats, der anvendes til at beregne subventionsækvivalenten for regionalstøtte —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den statsstøtte på 36 mio. FRF, som Frankrig har ydet til Gooding Electronique SA, er uforenelig med fællesmarkedet.

[1] Sml. 1973, s. 813.
[2] Sml. 1987, s. 901.
[3] Sml. 1990 I, s. 3437.

Artikel 2

1. Frankrig træffer alle nødvendige foranstaltninger for at tilbagesøge den i artikel 1 omhandlede støtte, som allerede ulovligt er udbetalt til støttemodtageren.

2. Tilbagesøgningen skal ske uophørligt og i overensstemmelse med national lovgivning, hvis denne giver mulighed for at efterkomme beslutningen hurtigt og effektivt. Den støtte, der skal tilbagebetales, pålægges renter fra det tidspunkt, den blev udbetalt til støttemodtageren, og indtil den er blevet tilbagebetalt. Renterne beregnes på basis af den referencesats, der anvendes til at beregne subventionsækvivalenten for regionalstøtte.

Artikel 3

Frankrig underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Den Franske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. november 1999.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen